

LEI koodi kasutamisest väärtpaberitehingute tegemisel alates 03.01.2018

2018. aasta 3. jaanuarist rakendub finantsinstrumentide turgude kohta (MIFID2) direktiiv 2014/65/EL. MIFID2 on mahukas seadusandlik pakett, mille raames rakendub 2018. aasta jaanuaris ka otsekohalduv määrus (EL) nr 600/2014 (MIFIR). Vastavalt MIFIRi artiklile 26 tuleb kõigil investeerimisteenuse osutajatel edaspidi raporteerida teatud väärtpaberitega seoses kliendi korraldusel tehtud tehingutest.

Käesolev abimaterjal on koostatud Rahandusministeeriumi ja Finantsinspeksiooni koostöös, et selgitada LEI koodi kasutamist seoses tehingutest raporteerimisega.

Mis on LEI?

LEI kood ehk *Legal Entity Identifier* on juriidilise isiku identifitseerimiseks ülemaailmselt kasutatav tunnus, mis koosneb 20-kohalisest tähtnumbrilisest koodist. Iga LEI kood on kordumatu, see määratakse igale juriidilisele isikule ühekordselt ja sama koodi ei saa määrata kellelegi teisele. LEI kood on eksklusiivne, sest igale juriidilisele isikule väljastatakse ainult üks LEI kood.

LEI kood ei asenda Eesti äriregistri registrikoodi. Eesti siseselt kasutatakse juriidilise isiku tuvastamiseks jätkuvalt registrikoodi.

Miks on LEI koodi vaja?

LEI koodi seob juriidilise isiku tema peamise viiteteabega (nimi, asukoht, jm). LEI koodi abil on võimalik tuvastada ülemaailmsel finantsturgudel osalevaid juriidilisi isikuid mitmesugustel järelevalvelistel eesmärkidel.

Näiteks EMIR'i alusel kasutatakse LEI koodi juba praegu, et tuvastada börsiväliselt tuletisväärtpaberite tehingutes osalevaid vastaspooli. Alates 1. novembrist 2017 lubatakse seoses rakendusmääruse EL/2017/105 kohaldamisega tuletisväärtpaberitega tehtud tehingutest teatamisel kasutada üksnes LEI koodi.

Alates 1. jaanuarist 2017 nõutakse LEI koodi olemasolu kõigilt börsiemitentidelt, korraldatud teabele juurdepääsu parandamiseks.

CSDR rakendusmääruse jõustumisel tuleb LEI koodiga tuvastada kõik juriidilisest isikust EVK kasutajad (aktsiaseltsid), et tagada registripidamise terviklikkus.

Mis seos on LEI koodil väärtpaberitehingutega?

Alates 3. jaanuarist 2018 hakatakse LEI koodi kasutama MiFIR alusel, seoses investeerimisteenuse pakkuja väärtpaberitehingutest raporteerimisega järelevalveasutustele, kasutades juriidilisest isikust kliendi tuvastamiseks LEI koodi. Tehinguraporteid kasutatakse turukuritarvituste tuvastamiseks ja uurimiseks, samuti, et seirata väärtpaberiturul toimuvaid tehinguid ja investeerimisteenuse pakkujate tegevust. Tehinguraporti vormi kehtestab Euroopa komisjoni rakendusmäärus.

Kellel on LEI koodi vaja?

Alates 2018. aasta 3. jaanuarist on LEI koodi vaja juriidilisel isikul, kui ta teeb tehingu kauplemisskohas (reguleeritud turul, mitmepoolses kauplemissüsteemis vms) või väljaspool kauplemisskohta, seoses väärtpaberitega, mis on kauplemisele võetud või millega kaubeldakse kauplemisskohas või mille kauplemisele võtmist on taotletud, samuti kui selliste väärtpaberite aluseks on kauplemisskohas kauplemisele võetud väärtpaber, indeks või kauplemisskohas kauplemisele võetud väärtpaberite korv.

Kas investeerimisteenuse pakkujal on õigus LEI koodi nõuda?

Investeerimisteenuse pakkuja peab nõudma juriidilisest isikust kliendilt kogu teavet, mis on vajalik järelevalveasutusele tehingute kohta info esitamiseks. Selliseks teabeks on ka LEI kood.

Mis saab siis, kui klient ei esita LEI koodi?

Kui juriidilisest isikust klient ei esita investeerimisteenuse pakkujale väärtpaberitehingust raporteerimiseks vajalikku teavet, muuhulgas LEI koodi, ei ole teenusepakkujal võimalik täita seadusest tulenevat raporteerimiskohustust. Sellest tulenevalt võib investeerimisteenuse pakkuja keelduda teenust osutamast.

Kes väljastab LEI koodi?

LEI koodi on võimalik taotleda volitatud LEI operaatorilt. Info LEI koodi väljastajate kohta on kättesaadav [siit](#).

Eestis ei tegutse täna ühtegi LEI operaatorit. Kuna LEI kood on unikaalne, kehtib mis tahes riigis väljastatud kood ka Eestis.

Kuidas taotleda LEI koodi?

LEI koodi saamiseks tuleb valida LEI operaator, luua tema veebilehel kasutajaprofiil ja esitada nõutavad andmed. LEI kood väljastatakse vajalike andmete ja kinnituste esitamise korral paari päeva kuni paari nädala jooksul.

Kas LEI kood on tasuline?

LEI kood väljastatakse tasu eest ja sellega kaasneb iga-aastane hooldustasu koodi uuendamise eest.

Tasub tähele panna, et hind võib teenuse pakkujast tulenevalt oluliselt erineda.

Mis saab siis, kui koodi ei ole või kui see kaotab kehtivuse?

Investeerimisteenuse pakkuja raporteerimiskohustuse korrektseks täitmiseks peab tema juriidilisest isikust kliendi LEI koodi olema kehtiv. Enne väärtpaberitehingu täitmist kontrollib investeerimisteenuse pakkuja koodi olemasolu.